

Františkovo slovo

č.209

Papež technokratům: Uvažujte nad otázkami, které kladou děti

Sýrie nadále trpí válkou

Alžírský spisovatel: Neidealizujte si islám

O Otčenáši – Otec nás všech

Úděsná norma a zrušení výhrady svědomí

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Papež technokratům: Uvažujte nad otázkami, které kladou děti

Vatikán. „Není-li dobro společné, není opravdové,“ vzkázal papež účastníkům symposia zvaného Světový vládní summit (*World Government Summit*), pořádaný v těchto dnech (10.-12. února) v Dubaji. Setkávají se zde odborníci humanitních i technických odvětví, představitelé státních i mezinárodních institucí, akademici i politici, přibližně 4000 lidí ze 150 zemí světa. Setkání věnované technokracii organizují každoročně od roku 2015 Spojené arabské emiráty.

Papež oslovil letos poprvé jeho účastníky ve videoposelství, které bylo promítnuto v neděli odpoledne při slavnostním zahájení. Vrací se v něm ke své nedávné návštěvě ve Spojených arabských emirátech, kde se mu dostalo „vřelého přijetí“. Papež František poznamenává, že „se setkal s moderní zemí, která se dívá do budoucnosti, ale nezpomíná na kořeny“, oceňuje její „snahu tlumočit do skutků a konkrétních iniciativ slova tolerance, bratrství, vzájemný respekt a svoboda, a vyjadřuje přání, aby „mnohé další pouště ve světě mohly rozkvést“ tak, jako to viděl v Abú Dhábí.

„Myslím, že je to možné, ale jedině budeme-li růst společně, bok po boku, v otevřenosti a respektu, s ochotou brát na sebe problémy všech, jimiž jsou v globální vesnici problémy každého. Myslím na vás a vaše snažení v těchto dnech, kdy řešíte zásadní témata politiky, ekonomického rozvoje, ochrany životního prostředí, uplatnění technologií. Přeji vám, aby základ vaší reflexe tvořila ani ne tak otázka, »jak využít nejlepší příležitost?«, nýbrž »jaký typ světa chceme společně vybudovat?«. Tato otázka nás nutí pracovat spíše s myšlenkou na národy a lidi než na kapitály a ekonomické zájmy. Netýká se bezprostředně zítřka, nýbrž budoucnosti a odpovědnosti, která na nás leží, totiž abychom tento náš svět předali těm, kteří přijdou po nás, a zachovali jej před ekologickým úpadkem a ještě dříve před tím morálním.“

„Vskutku není možné mluvit o rozvoji, který by byl udržitelný bez solidarity – pokračoval papež citací z encykliky *Laudato si'* (159). Mohli bychom dokonce říci, že není-li dobro společné, není opravdovým dobrem.“

„Patrně jako nikdy dříve je nyní třeba přemýšlet a jednat v opravdovém dialogu s druhým, protože bez druhého neexistuje budoucnost ani pro mne. Přeji vám, abyste ve svém počínání začínali od lidských tváří, vnímali volání národů i nemajetných a uvažovali nad otázkami, které kladou děti.“

Řekl Svatý otec účastníkům globálního symposia o technokracii v Dubaji a vyprošoval Boží požehnání jejich úsilí o spravedlivější a více prosperující svět pro všechny.

Sýrie nadále trpí válkou

Sýrie. „Situace obyvatel je nadále bolestná,“ popisuje **o. Ibrahim Alsabagh**, františkán z Aleppa, pro Vatikánský rozhlas situaci v městě dva roky po osvobození od teroristů.

„Čtvrti v západní části Aleppa stále trpí ostřelováním raketami různých skupin ozbrojenců, kteří je odpalují z Idlibu a rozsévají smrt a teror. Také na jihu země se bojuje. Cizí vojska jsou uvnitř i těsně za hranicemi Sýrie. Kromě toho panuje nezaměstnanost, vysoká inflace. Zemní plyn, ani nafta nejsou k dostání, což je teď v zimě citelné. Během posledních dvou týdnů došlo v důsledku silného bombardování k otřesům. Voda podemlela základy několika domů, které se zřítily a zahynulo v nich 16 lidí. Měli jsme za to, že jsme třináct set domů v mezích možností opravili a učinili

obyvatelnými, ale nyní vidíme, že je třeba začít od základů a musíme více řešit jejich statiku. Více než o domy se však zajímáme o lidi. Je nutno obnovit člověka zraněného ve svojí důstojnosti a zlidštit životní podmínky.“

„Situace se bolestně dotýká také křesťanů. Jsou bez vyhlídek, vidí, že se všechno jenom hroutí. Chodí zasmušile a přemýšlejí jenom o odchodu ze země,“ říká Ibrahim Alsabagh, františkánský farář v Aleppu.

V Idlibu, kam bylo z Aleppa a dalších oblastí Sýrie převezeno asi 30 tisíc ozbrojenců, žije další františkán, **o. Hanna Jallouf** (foto). „Jsme tady jako beránci mezi vlky. Doslova.“ referuje pro italský portál [Pro Terra Sancta](#) jeden ze dvou řeholníků, kteří spolu s křesťanskými komunitami obcí Knayeh a Yacoubieh zůstali v provincii Idlib, kde se zdržují džihádisté z Jahbat Al-Nusra. „Museli jsme samozřejmě odstranit všechny křesťanské symboly a nesmíme svoji víru projevovat veřejně. Vyhrožují nám, posílají na nás děti, aby nám házely kameny do dveří našich domů a kostelů. Žijeme však dál každodenním životem v naději a víře. Vnímáme moc modlitby. Pán nás sice nevyslyšel v tom, že by nás vlků zbavil, avšak působí, že jsou neuvěřitelně mírní,“ dodává s úsměvem syrský františkán.

12.2.2019

Alžírský spisovatel: Neidealizujte si islám

Na konci března se papež František vydá do Maroka, aby pokračoval v mezináboženském dialogu s islámem. Právě v perspektivě této cesty napsal arabsko-muslimský spisovatel Boualem Sansal fejeton adresovaný papeži. Vyšel na stránkách Revue des Deux Mondes, magazínu, který vychází ve Francii od roku 1829. Islámský intelektuál v něm vybízí k realistickému pohledu na islám, který by „pomohl dnešnímu běžnému muslimovi, který byl zbaven svobodné vůle fundamentalisty, společenskými mechanismy a novou revolucí, a pomohl islámu k prolomení temné stagnace, do níž jej uvrhlo deset století doslovné interpretace Koránu.“

„Zavilé mlčení evropských lídrů o náboženství, a zejména o islámu, je překvapením a zklamáním,“ píše alžírský romanopisec. „Jejich obeznámenost s náboženstvími je kusá, zdá se, že vůbec nepociťují tektonické pohyby, jež jimi zmítají, nebo o nich vědí jen málo, což je ještě nebezpečnější“.

Sansal mluví „o sebevražedném a dokonce zločinném postoji, v současném kontextu poznamenaném „závratnou expanzí arogantní, exkluzivistické a radikální verze islámu. Je to jako žít u paty sopky a nepochopit, že se připravuje k výbuchu“. Jak si tento postoj vysvětlit? Sansal nabízí několik hypotéz: První z nich říká, že sice vědí, ale usmysleli si nic nedělat, raději odvracejí zrak. Zlo se jim zdá příliš zakořeněné. Podle další hypotézy jsou ochromeni nebezpečím a přenechávají starost na společnosti v naději, že její imunitní systém nakonec cizí těleso vstřebá. Třetí Sansalova hypotéza tvrdí, že „mnoho lídrů přijalo ideu, že střídání náboženství ve společnosti je možné a konec konců také žádoucí, proč ne?“ Avšak – varuje muslimský spisovatel – „islám, poslední náboženství, které přišlo do Evropy, má vnitřní překážku k integraci v rámci evropského zásadně židovsko-křesťanského rámce, jakkoliv je dnes tento rámec narušen“.

Boualem Sansal vysvětluje, že všechny muslimské země odmítají ideu integrace, promísení se s židovsko-křesťanskou společností považují za apostazi. Naopak, cílem imámů je připojit Evropu k muslimské komunitě, dodává alžírský spisovatel. Rekapituluje pak stručně dějiny islámské expanze od dobytí Jeruzéma v roce 637, přes Byzanc a katolické Španělsko až po Vídeň. Neváhá označit islám za náboženství, jehož nastolení „žádná civilizace nepřezila“.

Papež František se snaží žít jiný pohled na islám, nechce v něm vidět tradičního nepřítele křesťanství, nýbrž jeho nejbližšího přítele, pokračuje alžírský spisovatel. Upozorňuje však, že

je nutné otevřít oči k reálné situaci dnešního islámského světa. „Připomínat násilí mezi katolíky nebo dokonce domácí násilí, aby se relativizovalo násilí islámské, znamená v jistém smyslu jeho ospravedlnování,“ dodává Boualem Sansal. Varuje zároveň před ignorováním expanze radikálního islámu ve světě. Dnešní papežové už nemají k dispozici vojska křesťanských států, mají pouze své magisterium, které se v posledních letech stalo nejednoznačné, zatímco islám je dnes více než kdykoli dříve soustředěn na své prorocké poslání, dodává alžírský spisovatel a bojovník proti islámskému fundamentalismu.

O Otčenáši – Otec nás všech (Lk 10,21-22)

Pokračujme na naší cestě za lepším osvojením si modlitby, kterou nás naučil Ježíš. Je třeba se modlit, jak nás to naučil.

Řekl nám: když se modlíš, ztiš se ve své komůrce a stranou světa se obrať k Bohu oslovením „Otče!“. Ježíš chce, aby Jeho učedníci nebyli pokrytci, kteří se stavějí k modlitbě na náměstích, aby je lidé mohli obdivovat (srov. Mt 6,5). Ježíš nechce přetvářku. Pravá modlitba se koná v tajnosti svědomí, v srdci, které je neproniknutelné a kam vidí pouze Bůh. Já a Bůh. Modlitba uniká přetvářce, Bohu nelze nic předstírat. Před Bohem to nelze, neexistuje trik, mající takovou moc. Bůh nás zná v nahotě našeho svědomí, nelze před Ním nic fingovat. Kořenem dialogu s Bohem je mlčenlivý dialog, podobný skříženým pohledům dvou zamilovaných. Člověk a Bůh skříží své pohledy, a to je modlitba. Dívat se k Bohu a nechat Jej pohlédnout na sebe – to je modlitba. Někdo se možná podiví: „Nemám tedy nic říkat, otče?“ Hleď k Bohu a nechej Jej hledět na sebe. To je modlitba, krásná modlitba!

A třebaže je modlitba učedníka důvěrná, přece neupadá do intimismu (srov. *Evangelii gaudium*, 262). V tajnosti svědomí křesťan neponechává svět za dveřmi svojí komůrky, nýbrž nese si v srdci lidi, situace, problémy a spoustu věcí; do modlitby patří všechno.

V textu Otčenáše je jeden zarážející nedostatek. Kdybych se vás zeptal jaký, nebude snadné odpovědět. Chybí jedno slovo. Přemýšlejte všichni, co chybí v Otčenáši. Jedno slůvko, které v naší době - ale nejspíš v každé - všichni velice zohledňují. Jaké slovo chybí v Otčenáši, který se denně modlíme? Abychom si ušetřili čas, řeknu vám jej já: chybí slovo „já“. Nikde není „já“. Ježíš učí, abychom v modlitbě měli na rtech slovo „Ty“, protože modlitba je dialogem: posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá. „Já“ nikoli, to nejde. A potom přechází ke slovu „my“. Celá druhá část Otčenáše je skloňována v první osobě množného čísla: „chléb náš vezdejší dej nám dnes, odpusť nám naše viny, neuveď nás v pokušení, zbav nás od zlého“. Dokonce i ta nejzákladnější lidská potřeba, jakou je prosba o pokrm na utišení hladu, je v plurálu. V křesťanské modlitbě nikdo neprosí o chléb pro sebe: chléb můj vezdejší dej mi dnes. Nikoli, nýbrž: chléb náš dej nám, všem chudým světa. Nezapomínejme, že chybí slovo „já“. Modlitba užívá slov „ty“ a „my“. To je správné Ježíšovo učení. Nezapomínejte na to.

Proč? Protože v dialogu s Bohem není prostor na individualismus. Nevystavují se na odívání problémy, jako kdybych na světě byl pouze já. K Bohu nestoupá modlitba, která by nebyla modlitbou *společenství bratří a sester*, nás. Jsme ve společenství, jsme bratři a sestry, jsme lid, který se modlí, „my“. Kdysi se mne jeden vězeňský kaplan zeptal: »Otče, co je protikladem slova „já“.« Odpověděl jsem naivně: „ty“. On mi však řekl: »Takto začíná válka. Proti „já“ stojí „my“. Pokoj je společný nám všem.« Takto krásně mne poučil onen kaplan.

V modlitbě si křesťan nese všechny těžkosti lidí, s nimiž žije. Když se den chýlí ke konci, sděluje Bohu bolesti, které prožil; klade před Něho tváře přátel i nepřátel, které nezahání jako nějaké nebezpečné roztržitosti. Jestliže si někdo nevšimne, že kolem něho jsou trpící lidé, nesoucí s pláčem chudých a na všechno si zvykl, pak to znamená, že jeho srdce je jaké? Chřadne? Ještě hůře: je z kamene. V tomto případě je třeba prosit Pána, aby se nás

dotknul svým Duchem a obměkčil naše srdce. „Pane, obměkči moje srdce.“ To je krásná modlitba: „Pane, obměkči moje srdce, aby chápalo a bralo na sebe všechny problémy a všechny bolesti druhých.“ Kristus nepřecházel kolem ubohostí světa bez pohnutí. Pokaždé když postřehнул něčí samotu, nějakou bolest těla i ducha, zakusil mocný soucit, takový, jaký vnímá ve svých útrokách matka. Tento soucit – nezapomeňme na toto tak křesťanské slovo – je klíčovým slovem evangelia. Je tím, co přiměje milosrdného Samaritána přistoupit k raněnému člověku ležícímu u cesty, narozdíl od těch druhých, jejichž srdce bylo tvrdé.

Můžeme si klást otázku: Jsem ve své modlitbě otevřen volání blízkých a vzdálených? Anebo považuji modlitbu za jakýsi druh anestetika, abych mohl být klidnější? Kladu otázku, a každý ať si odpoví sám. V tomto druhém případě bych byl obětí hrozného nedorozumění. Moje modlitba by už nebyla křesťanská, protože plurál, kterému nás Ježíš učí, mi nedovoluje mít pokoj sám a umožňuje mi cítit odpovědnost za moje bratry a sestry.

Jsou lidé, kteří zdánlivě nehledají Boha, ale Ježíš nás nechává modlit se také za ně, protože Bůh tyto lidi hledá nejvíc ze všech. Ježíš nepřišel kvůli svatým, nýbrž kvůli nemocným (srov. *Lk 5,31*), to znamená pro všechny, protože, kdo se domnívá, že je zdravý, ve skutečnosti není. Usilujeme-li o spravedlnost, nepovažujme se za lepší než druzí. Otec dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré (srov. *Mt 5,45*). Otec má rád všechny! Učme se od Otce, který je stále dobrý ke všem, narozdíl od nás, kteří dokážeme být dobří jenom k někomu, kdo mi vyhovuje.

Bratři a sestry, svatí i hříšníci, všichni jsme bratry milovaní tímtež Otcem. A na sklonku života budeme souzeni podle lásky, podle toho, jak jsme prokazovali lásku. Nejenom sentimentální lásku, nýbrž soucitnou a konkrétní podle evangelního pravidla, které si pamatujte: »Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších, pro mne jste udělali« (*Mt 25,40*). Tak praví Pán.

14.2.2019

Úděsná norma a zrušení výhrady svědomí

New York. V otevřeném listu k věřícím newyorské arcidiecéze kardinál Timothy Dolan pranýřuje nově schválené potratové zákony. Podle těchto norem může být ve státu New York potrat vykonán až do chvíle porodu a lékařský personál nemá nárok na uplatnění výhrady svědomí před výkonem takto morbidního činu.

„Jsem pastýř, nikoli politik – vysvětluje arcibiskup v pastoračním listu přečteném v závěru všech nedělních bohoslužeb – avšak jako pastýř jsem zavázán vyzývat naše politické vůdce, vybízet je k přezkoumání jejich priorit, k úctě a ochraně nenarozeného dítěte v mateřském lůně s tímž důrazem jako v případě soucitu s přistěhovalci bez dokumentů, se svobodnou matkou pečující o rodinu, s umírajícími prarodiči nebo s chudými, bojujícími o přežití“ – píše kardinál Dolan.

Guvernér Andrew Cuomo odpověděl na výzvu newyorského arcibiskupa v dlouhém rozhovoru pro *New York Times*, ve kterém kardinála Dolana zařadil k „náboženské pravici“. Ten pak v odpovědi na svém blogu guvernéra, který se často označuje za katolíky, vyzval k opětovnému zvážení svých deklarací, protože „redukování lidských práv předčasně narozených na katolickou kauzu je urážkou představitelů mnoha dalších náboženství spřízněných“ v těchto otázkách, ale také útokem na ústavu a biologii.

Rovněž biskup Joseph F. Naumann, předseda komise Pro – Life amerických biskupů označil v minulých dnech nově schválený zákon za „čisté a zřejmé zlo“. „Je lež a je nepoctivé mít za to, že zdraví ženy odvisí od úmyslné vraždy jejího dítěte.“ Americký biskup proto vyzval všechny katolíky k činnosti ve výchovné, legislativní a občanské oblasti ve prospěch těch nejzranitelnějších, totiž „nenarozených dětí a jejich matek“.

Nový zákon legalizuje potrat jakožto zdravotní zásah a dovoluje jeho provedení až do devátého měsíce těhotenství. Ruší dokonce jakoukoli ochranu pro děti, které se po interrupčním zákroku narodí živé.